

Iisalmen yleiskaava 10.9.2020

Tilaisuuden tarkoitus

Iisalmen yleiskaavan alustava luonnos on valmistunut.

Osallisia halutaan tiedottaa työn vaiheesta ja työn aikataulusta. Kyselyjen julkaiseminen Ota kantaa -palveluun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 2017

Valittu rakennemalli kolmesta vaihtoehdosta 2018

Alustavan kaavaluonnoksen laadinta 2019

Kaavaluonnos vuodenvaihde 2020 - 21

Kaavaehdotus vuodenvaihde 2021 - 22

Kaava valtuustoon 2022

Yleiskaavaan liittyen toteutettiin:

- Iisalmen elävä digitaalinen yleiskaava, KIRA-digi -hanke vuonna 2018
- Yhden kuntakaavan mallin pilotointiin 2019, Kuntaliiton hanke, joka tähtäsi maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen

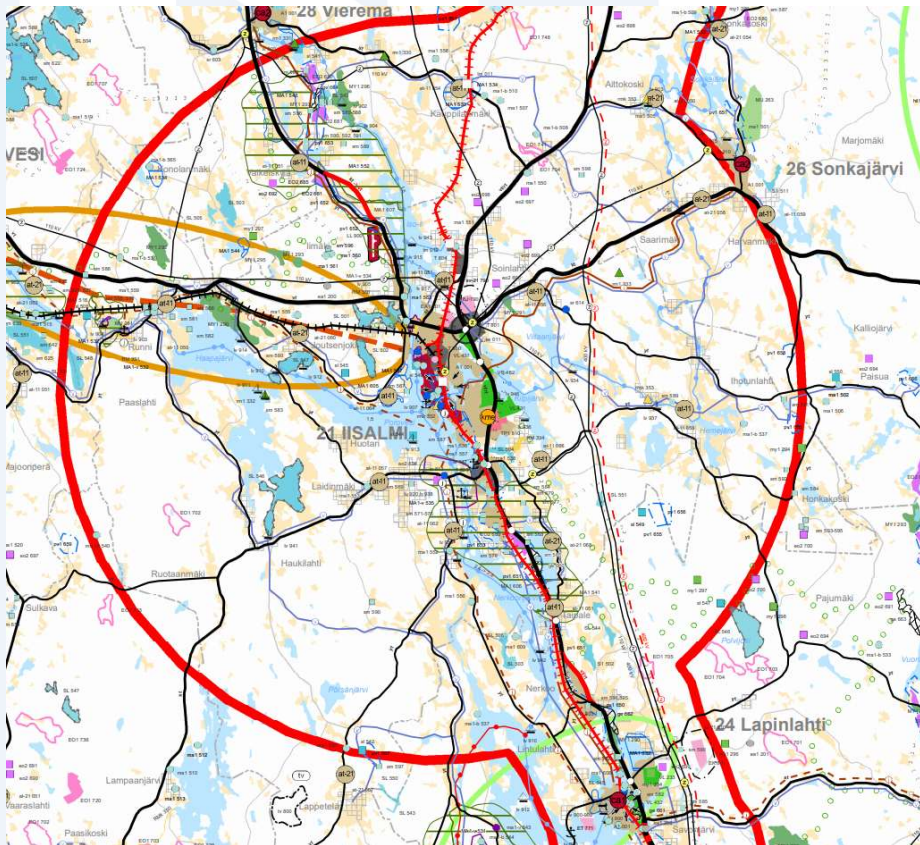
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Iisalmen yleiskaavaa koskevat seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet löydät ympäristöministeriön nettisivuilta
- [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto ja kaavoitus/Maankayton suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset alueidenkayttotavoitteet/Valtakunnalliset alueidenkayttotavoitteet\(13419\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet(13419))

Pohjois-Savon maakuntakaava

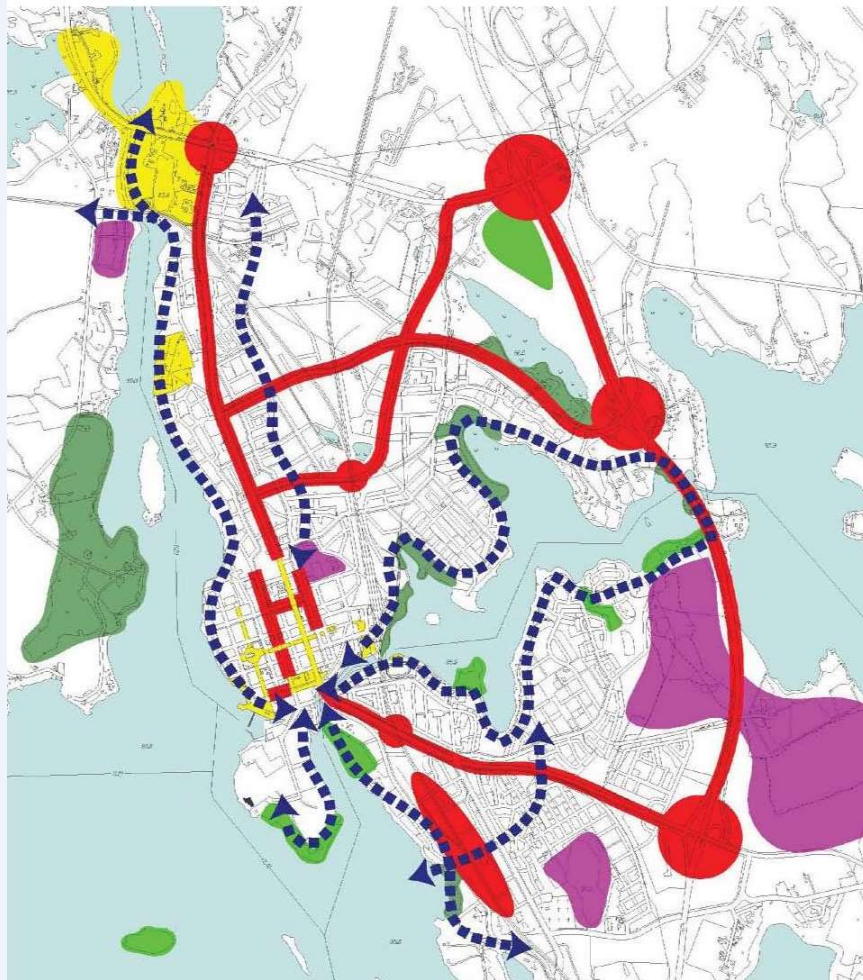
Pohjois-Savon maakuntakaavat ohjaavat alueiden suunnittelua Iisalmessa

Ajantasaisen tiedon maakuntakaavasta löydät Pohjois-Savon liiton nettisivuilta:

<https://www.pohjois-savo.fi/aluesuunnittelu/yhdistelmakaavat.html>

Viheraluejärjestelmä

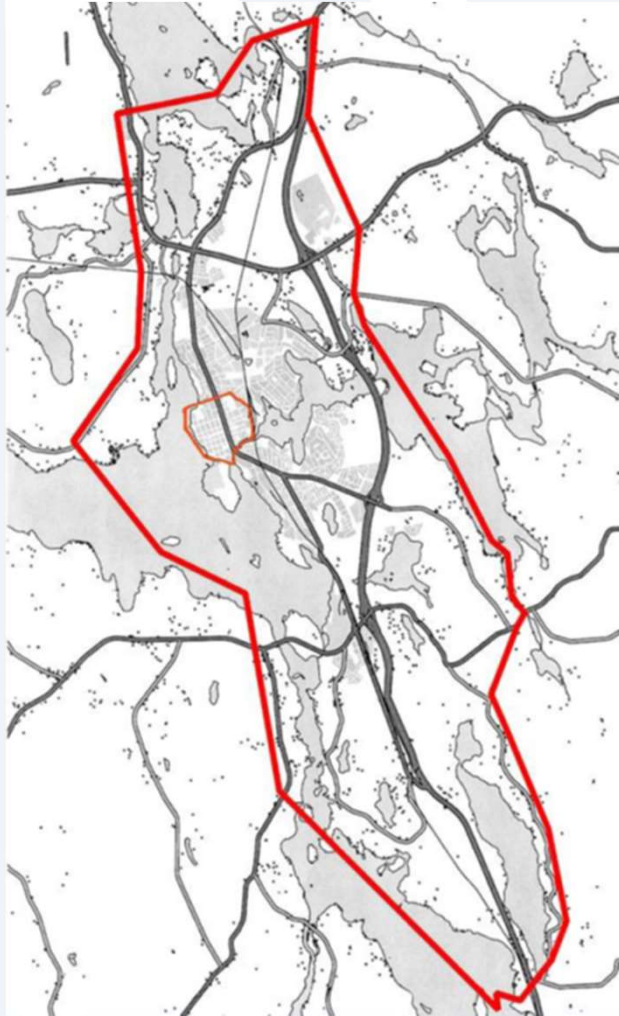
Viheraluejärjestelmä on pohjana suunniteltaessa tärkeitä viheryhteyksiä ja virkistysalueita

Vasemmalla viheraluestrategia ja alla ote voimassa olevasta viheraluejärjestelmästä.

<https://www.iisalmi.fi/loader.aspx?id=ead2e6b3-6b78-440a-87e0-f02ceb453980>

Voimassa oleva osayleiskaava - keskustaseutu

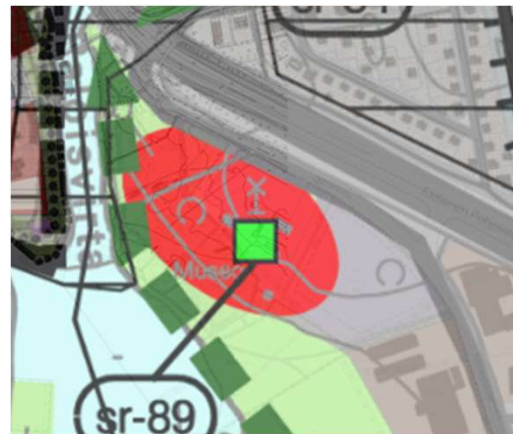

Keskustaseudun osayleiskaavan
kaava-alue pohjois-eteläsuunnassa
Lapinlahden rajalta Soinlahteen

Kaava pääosin toteutunut
Kaavan löydät nettisivuilta:

<https://www.iisalmi.fi/Suomeksi/Palvelut/Kaavat-ja-kiinteistot/Kaavoitus/Strategiset-kaavat>

Esimerkkinä Virranpuiston alue

Visio 2030

Suomen houkuttelevin seutukaupunki

VETOVOIMA JA KASVU

OSAAMINEN JA HYVINVOINTI

TOIMIVA KAUPUNKIYMPÄRISTÖ JA
RAKENTAMINEN

VAKAA KUNTATALOUS

**Strategiset
ohjelmat**

HOUKUTTELEVA JA HUOLEHTIVA TYÖNANTAJA

Arvot

- Avoimuus
- Rohkeus
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
- Yhteisöllisyys
- Ympäristövastuullisuus

Toiminta- ajatus

Iisalmen kaupunki parantaa asukkaiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä laadukkaalla ja tehokkaalla palvelurakenteella sekä vahvistaa koko seudun kilpailukykyä ja vetovoimaa kehittämällä menestyvän elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä.

Iisalmen yleiskaavan 2040 tavoitteet

- Yhdyskuntarakenteen ohjaaminen huomioiden väestökehitys – väestömäärän kasvutavoite turvaten
- Iisalmen elinvoiman kehittäminen ja vaaliminen
- Palveluverkkojen turvaaminen ja kehittäminen väestökehitys huomioiden
- Erilaisten asumisen vaihtoehtojen turvaaminen
- Liikenneverkon kehittäminen ja toimintaedellytysten turvaaminen
- Viihtyisät virkistysalueet ja verkostot
- Yhdyskuntateknisen huollon turvaaminen

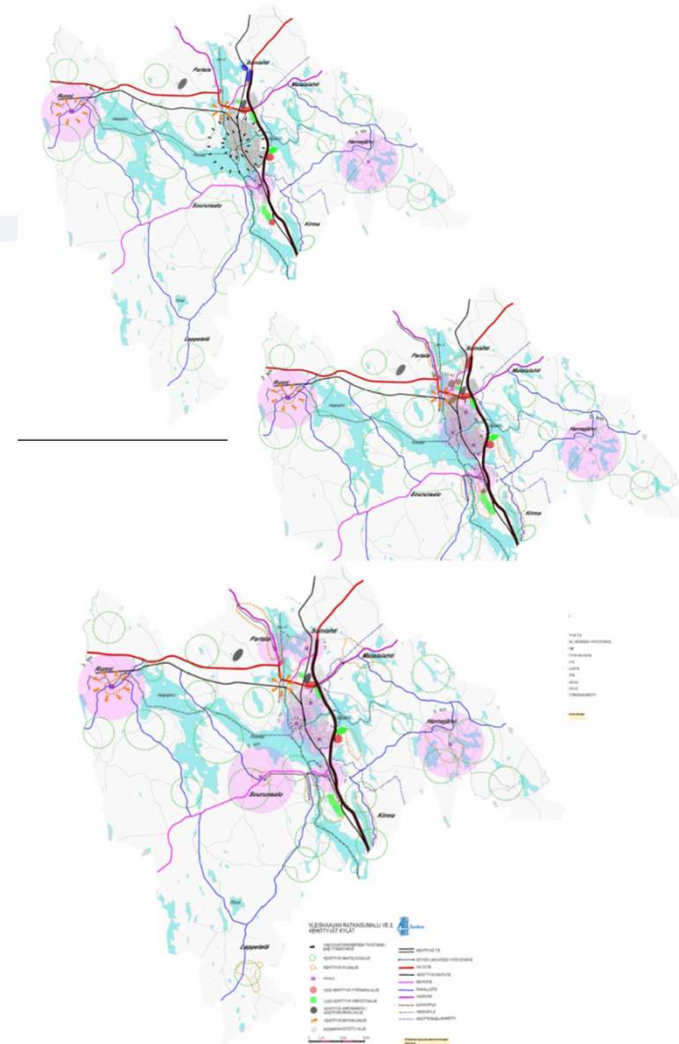

Iisalmen yleiskaava - kolme mallia kaupungin kehittämiseksi

Käyty vuorovaikutus 2017 - 18

- Kaupunginhallitus – Tekninen lautakunta
  - Työpajat maaliskuussa 2017 ja joulukuussa 2017
- 2017-18 yleisötilaisuudet 5 kappaletta
  - Mansikkaniemellä, Kauppi-Heikillä, Hernejärvellä, Runnilla ja keskustassa
- sidosryhmätilaisuudet 5 kappaletta
  - Iisalmen omakotiyhdistys, Iisalmen vammaisneuvosto, Iisalmen ikäihmisten neuvosto, kyläneuvosto, liike-elämä
- naapurikunnat 6 kappaletta
  - Vieremä, Sonkajärvi, Rautavaara, Lapinlahti, Kiuruvesi, Pielavesi

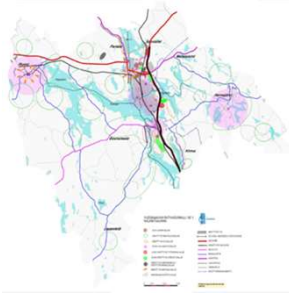
Kolme mallia kaupungin kehittämiseksi

Vaikutusten arviointi - Alue- ja yhdyskuntarakenne, yhdyskunta- ja energiatalous sekä liikenne

Nauhataajama

Tehdyt maapolitiikan ratkaisut tukevat nauhataajama-ajatusta aiemman yleiskaavan pohjalta.

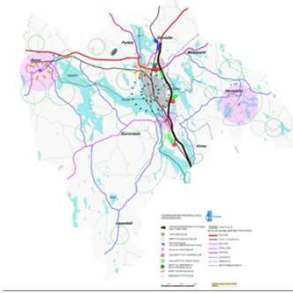
Pääasiallinen palveluverkko esimerkiksi perusopetuksen ja suurten kaupan yksiköiden osalta keskittyy nykyisin nauhataajaman alueelle.

Vahva keskusta

Keskusta-alueelle tulisi tehdä tätä tukevia maapoliittisia ratkaisuja.

Nykyinen palveluverkko esim. pienen erikoiskaupan, ravintoloiden, kulttuuripalveluiden ja terveydenhoidon osalta sijoittuu keskusta-alueelle

Kehittyvät kylät

Tehdyt maapoliittiset ratkaisut osittain ristiriidassa tämän vaihtoehdon kanssa.

Palveluverkko pääosin keskusta-alueella. Kylillä rajallinen palveluverkko kaipaa vahvistamista.

Iisalmi

Maaliskuu 2018 – päätös valitusta yhdyskuntarakenteesta

Tekninen lautakunta – tiedoksi kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto

Vaikutusten arviointiin perustuen tavoiteltava malli kaupungin kehittämiseksi on Nauhataajama keskustan kehittämistä painottaen.

Arvovalintojen tulee olla pitkäjänteisiä ja johdonmukaisia, koska valinnoilla on merkittäviä ja kauaskantoisia vaikutuksia.

Tehdyt maapoliittiset linjaukset ovat vuosikymmeniä perustuneet tähän malliin. Keskustan kehittämisen osalta tarvitaan tulevaisuudessa maapoliittisia toimenpiteitä.

- Kaupunginhallitus – Tekninen lautakunta
16.6.2019
koko kaupungin suunnitelma
- Kaupunginhallitus – Tekninen lautakunta
30.10.2019
keskusta
- Kaupunginhallitus – Tekninen lautakunta
28.4.2020 yleiskaava ja maapoliittinen
ohjelmaluonnos

- MITÄ PIÄISI MAANKÄYTÖSSÄ TEHDÄ, ETTÄ VAHVISTETTAISIIN ASEMAA SEUTUJESKUKSENA?
- LIIKENNEYHTEYDET
- TYÖPAIKKA-ALUEET
- VIRKISTYS- JA VAPAA-AIKA
- ASUMINEN JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT

Iisalmen yleiskaava -

Seminaareissa esille tulleet ideat koko kaupunki

Tekninen lautakunta – kaupunginhallitus

Asuminen

- Liikaa asumista – ei saa hajauttaa,
- Erilaisia asumisen vaihtoehtoja –senioritalot- yhteisöllisyys
- Rantarakentamisen salliminen ja yksityisten maille rakentamisen salliminen
- Tyhjätkä liikerakennuksen asuinkäyttöön

Työpaikat ja palvelut

- Keskusta-alueita tulee kehittää tori-kauppahalli
- Riittävät kaupan neliöt ja mahdollisuudet kehittää
- Työpaikat ja asuminen lähekkäin – elinkaarikorttelit

Liikenne

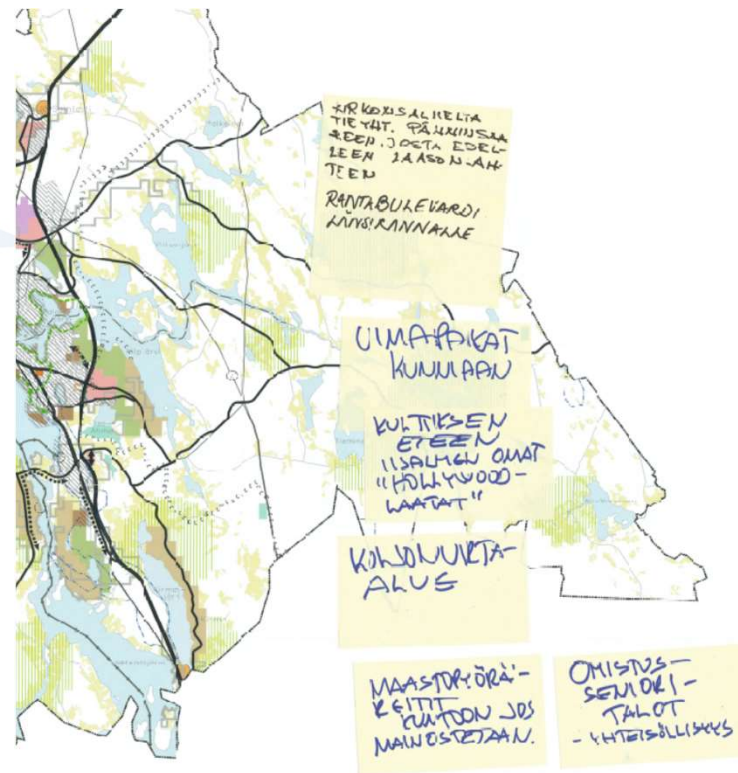
- Joukkoliikenteen kehittäminen yhdessä palveluiden kanssa
- Matkaketjut tukemaan asiointi- ja työpaikkaliikennettä

Virkistys ja reitistöt

- Koljonvirran aluetta tulee kehittää – tarinat
- Reitit pyöräilylle ym. , virkistys- ja viheralueet
- Silta Pänninsaareen ja saaren hyödyntäminen
- Palojsjärven ympärireitti- ja Marjahaka-reitti auki

Terveiset kaavoitukselle ja maapolitiikalle

- Kaavoitukseen joustavuutta – ei liian tarkkoja määräyksiä
- Ennakoiva maapolitiikka – maan hankinta

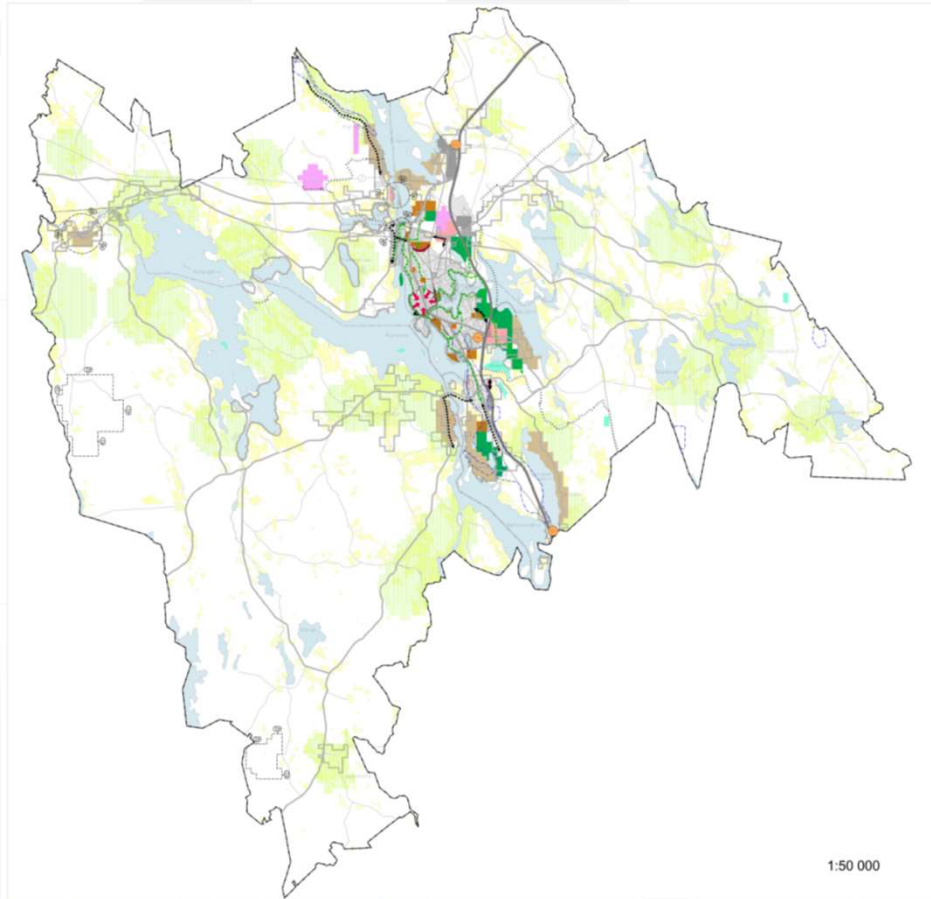
IISALMEN TARINA VANHANA KAUPUNKINA JA PEHMEÄT VETOVCIMATEKIJÄT/ IDENTITEETTI

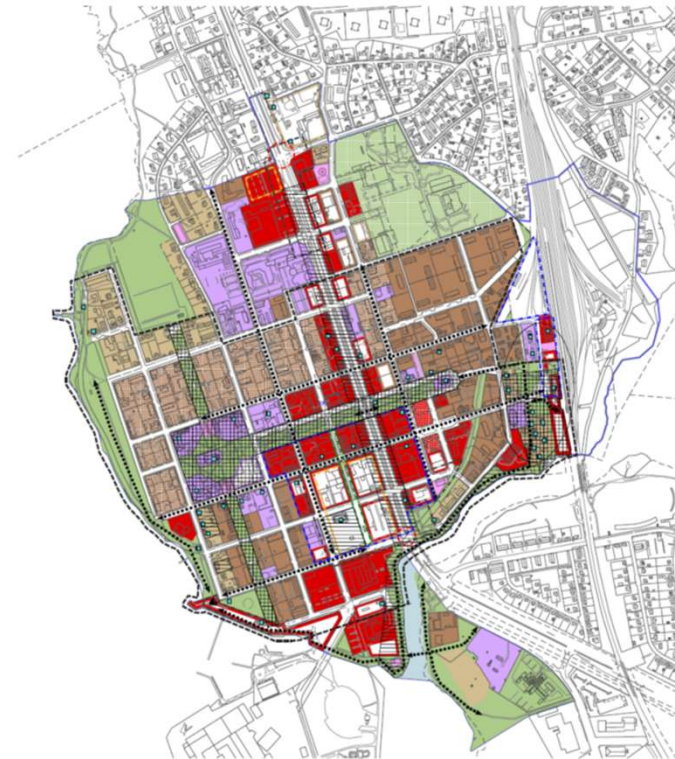

Alustava yleiskaava-alue

Koko kaupunki 1:50 000

Ydinkeskusta 1:5 000

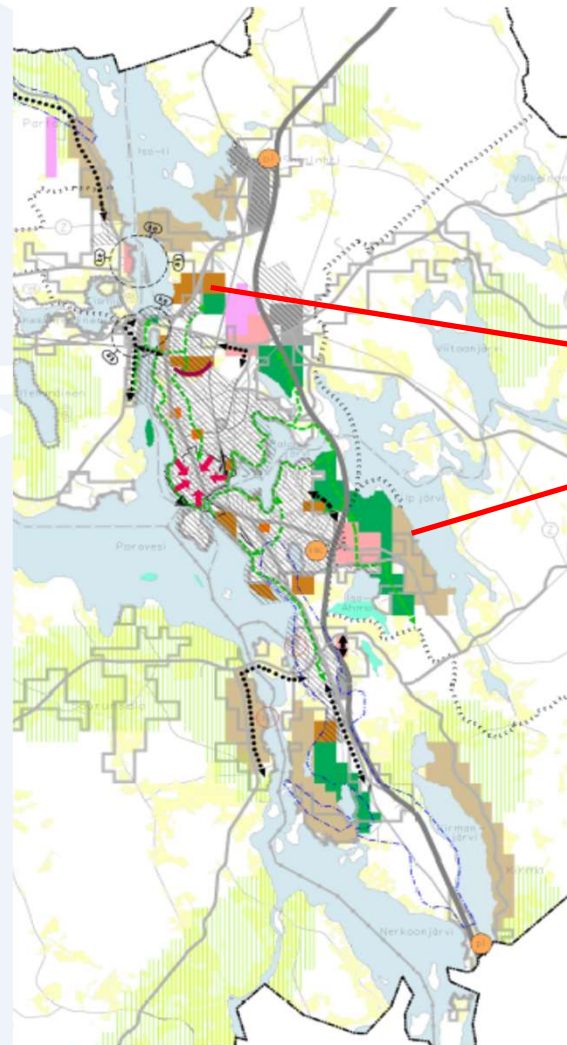
Asuminen

Keskustan kehittäminen – tarkempi suunnitelma keskusta-alueesta

Palveluasumisen ja senioriasumisen kehittäminen on tärkeää erityisesti hyvien palvelujen äärellä.

Keskustan tuntumassa tarkastellaan kaupungin maanomistusta ja kehittämispotentiaalia kriittisesti. Esimerkkinä Kankaan vanhan kunnantalon alue, Malminranta, Veljeskoti ja Vetrean alue.

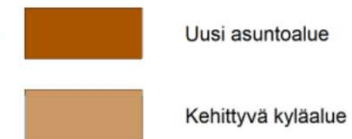
Haja-asutusluontoinen rakentaminen on mahdollista kaikkialla Iisalmessa suoralla rakennusluvalla, suunnittelutarveratkaisuharkinnalla tai poikkeamisluvalla, jos edellytykset tähän täyttyvät.

Seuraavalla dialla mahdolliset asukasmäärien lisäykset alueittain tämän yleiskaavaluonnoksen pohjalta.

Erilaisia asumisen vaihtoehtoja
keskusta-asuminen
rivitalo ja kerrostalo
pientalopainotteinen
asuminen
kyläasuminen

mm. Koljonvirran alue ?

Rantarakentamista kehitetään

Omarantaisen asumisen kohdealueita asemakaava-alueella voidaan kehittää sellaisilla rannoilla, joilla ei ole strategista merkitystä tai joilla ei kulje tärkeitä viherystejiä/reittejä.

Asemakaava-alueen ulkopuolella omarantainen rakentamista voidaan kehittää, jos edellytykset täyttyvät.

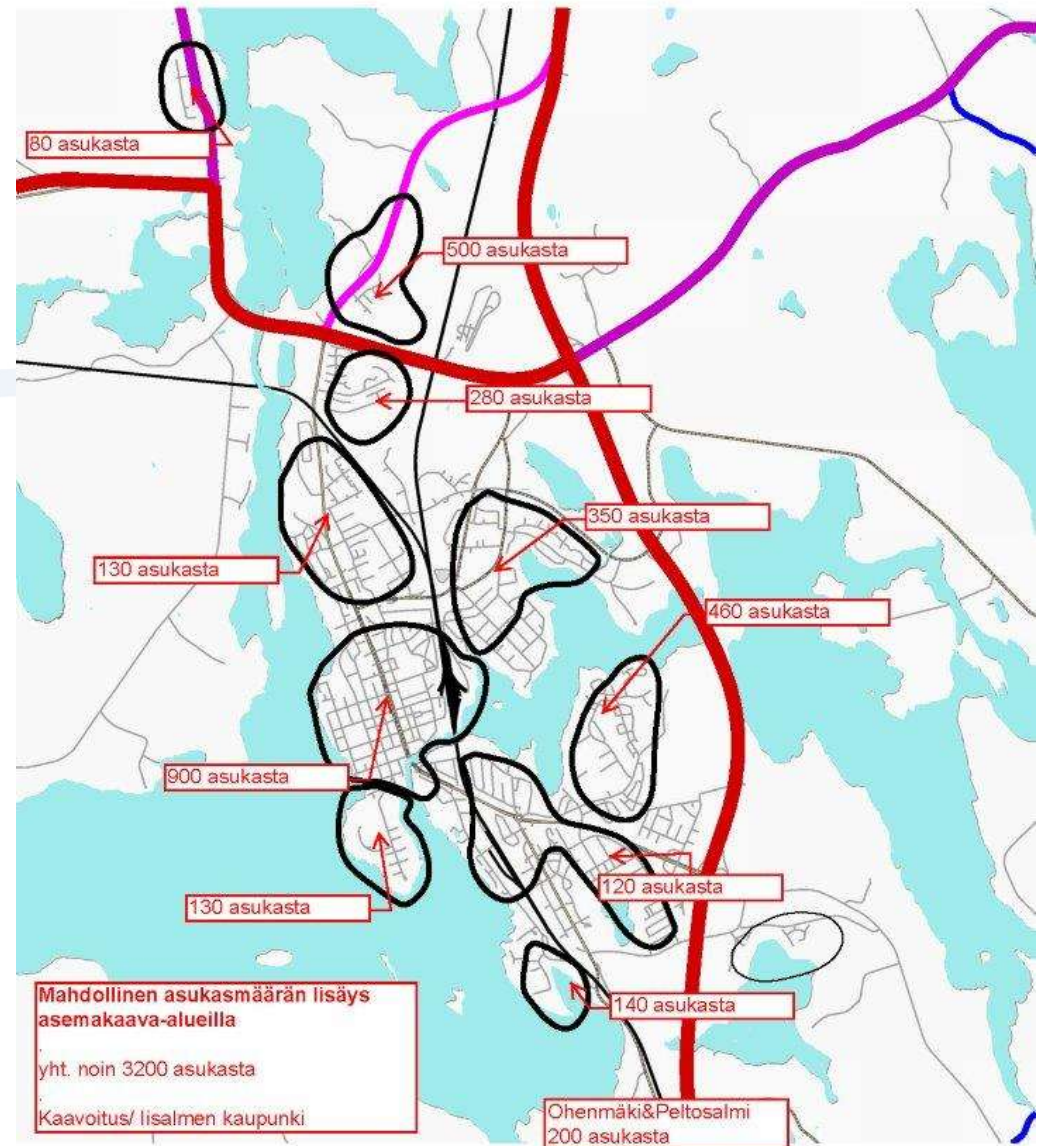

Yleiskaava-alueiden mukaiset asukasmäärälisäykset asemakaava-alueilla

- Jordanin ympäristö 500
- Pihlajaharju 280
- Makkaralahti,
Veturitallinranta 350
- Vanha Kirkon ympäristö
130
- Keskusta 900
- Luuniemi 130
- Venakko 140
- Lippuniemi 460
- Kangaslampi –
Rohmula 140
- Ohenmäki 200

Yhteensä noin 3230 uutta
asukasta

Näiden lisäksi maaseutualueille voi sijoittua
asukkaita suoraan rakentamista ohjaavien
yleiskaavojen mukaisesti ja haja-
asutusluontoisesti ilman kaavaa
rakennusjärjestyksen perusteella.

Liikenne, virkistysalueet ja reitistöt

Liikenteen ratkaisuja keskusta-alueella tarkastellaan kokonaisuutena – Savonkadun katkaisu ja siitä aiheutuvat liikennevirrat. Asuntoalueilta turvataan riittävät sisään- ja poistumisväylät. Esim. Makkaralahti ja Lippuniemi

Kevyen liikenteen reittien rakentamismahdollisuus turvataan lirrannalta pohjoiseen, Pielaveden ja Kotikylän suuntaan sekä Ulmalantien varteen

Huolehditaan rautatien kehittämisestä kaksiraiteisena ja kolmioraiteen toimintaedellytyksistä. Valtatien riittävästä varauksesta on huolehdittava, jotta tavaraliikenne pystyy kehittymään. Vesiväylien kehittämismahdollisuus turvataan.

Joukkoliikenteen kehittäminen yhdessä palveluiden kanssa

Matkaketjut tukemaan asiointi- ja työpaikkaliikennettä

Tärkeitä virkistysalueita kehitetään: Ohenmäki, Saunaniemi, Paloisvuori, Poskimäki, Jordaninmäki

Tärkeitä reitistöjä kehitetään: Paloisjärven ympäri kiertävä reitti, keskustasta Koljonvirralle kulkeva reitti, keskustasta etelään kulkeva reitti

Pänninsaari virkistysalueena

1:50 000

Työpaikat ja palvelut

Tuulivoimapuistoille varataan aluevaraukset Pörsänmäkeen ja länteen Pielaveden ja Kiruveden rajan tuntumaan.

Kaupungin kiinteistöstrategiasta löytyy kriittisiä alueita, jota voidaan kehittää uusien palvelujen käyttöön. Turvataan kehittäminen yleiskaavassa. Kirkonsalmen koulun tontti ja esim. Haukiniemen vedenottamo.

Kehittyvät maatalousalueet merkitään kaavaan, jotta niiden elinvoimainen kehittäminen säilyy strategisena valintana maankäytössä. Ohjaavat asutuksen sijoittumista ja muita toimintoja.

Matkailupalveluiden kehittämistä mahdollistetaan Runnilla, Koljonvirralla ja Koljonvirran sairaalan alueella.

Teollisuusalueiden kehittäminen turvataan Peltosalmen teollisuusalueella, Soinlahdessa ja Peltomäessä.

Uusia työpaikka-alueita on mahdollista muodostaa Ahmo-Marjahakaan, Ajoharjoittelualan eteläpuolelle ja Koljonvirran sairaalan alueelle.

1:50 000

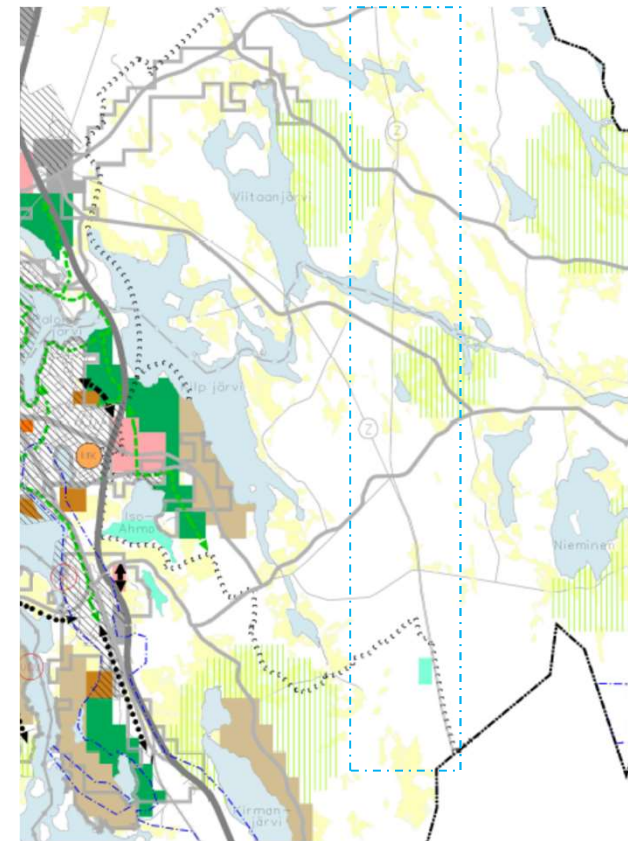

Energiahuolto ja yhdyskuntatekniikka

Kaavassa on huomioitu energiahuolto ja yhdyskuntatekniikka.

Esimerkkinä tästä voidaan mainita Vaala-Joroinen välille sijoittuva 400 + 110 kilovoltin voimajohtohanke, josta on tällä hetkellä YVA-menettely meneillään. Yhteysviranomaisena toimii Pohjois-Savon ELY-keskus.

Arvokkaat luontokohteet

Kaavassa on esitetty luonnonsuojelualueet ja Natura-alueet. Esimerkkinä Tismiö-Keskimmäinen-Ylemmäinen Natura-alue.

Yksityiskohtainen luontoselvitysten tekeminen kuuluu yksityiskohtaisemman suunnittelun piiriin.

Strateginen yleiskaava on ohjeena laadittaessa tarkempia yleiskaavoja ja asemakaavoja.

Kulttuuriympäristöalueet

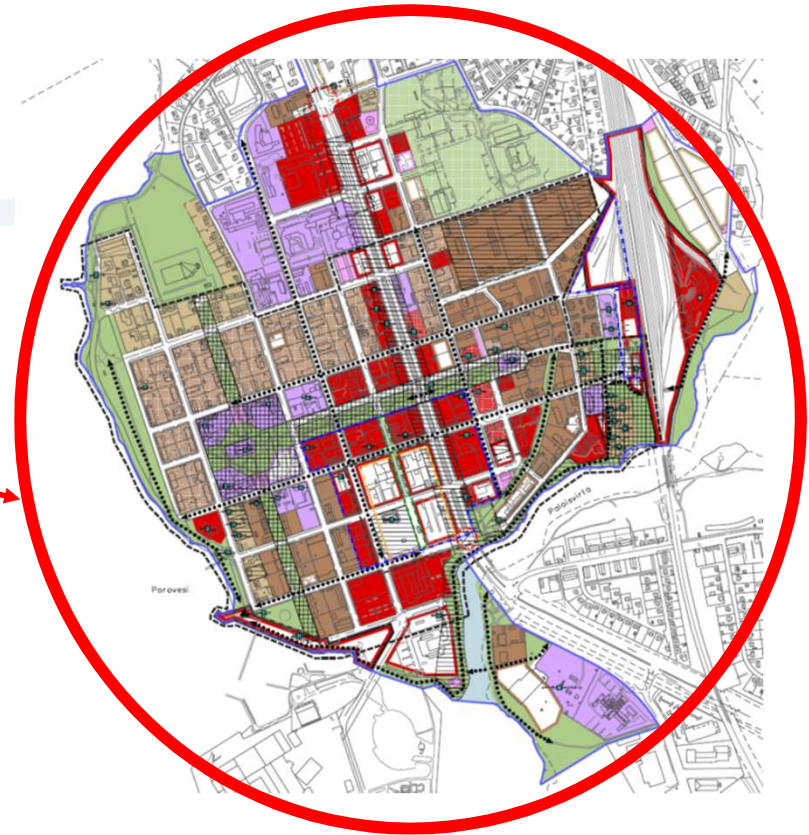
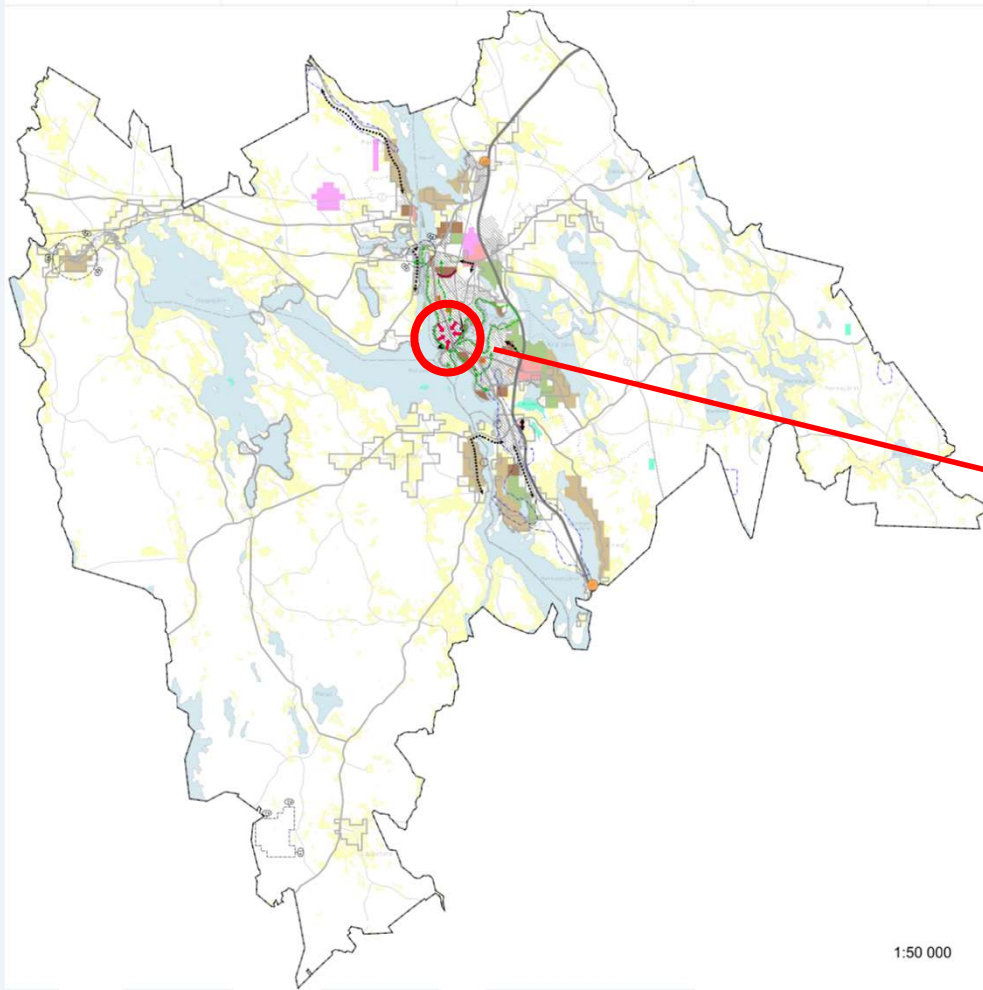
Arvokkaat kulttuuriympäristökokonaisuudet merkitään kaavaan alueina.

Kulttuuriympäristökokonaisuudet voivat olla arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

Rakennetut kulttuuriympäristökohteet puolestaan sisältävät aluekohteet (esim. Rautatieaseman alue) sekä yksittäiset rakennukset/pihapiirit (esim. Korolaisen talo).

Keskusta-alueen raja

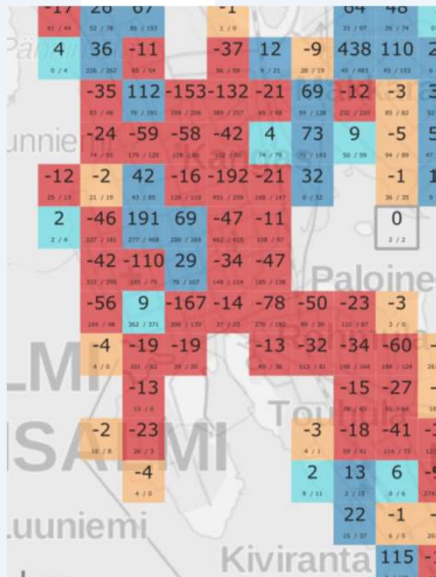

1:50 000

Väestönmuutos keskusta-alueella vuosien 1980 - 2018 aikana

Keskusta-alueella on nähtävissä se, että uusien asemakaavojen tekeminen ja uudet asumisen hankkeet lisäävät asukasmäärää keskustassa (siniset ruudut).

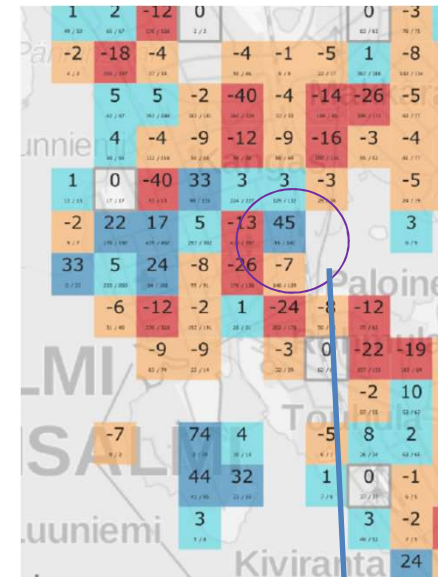

1980 - 2000

2000 - 2010

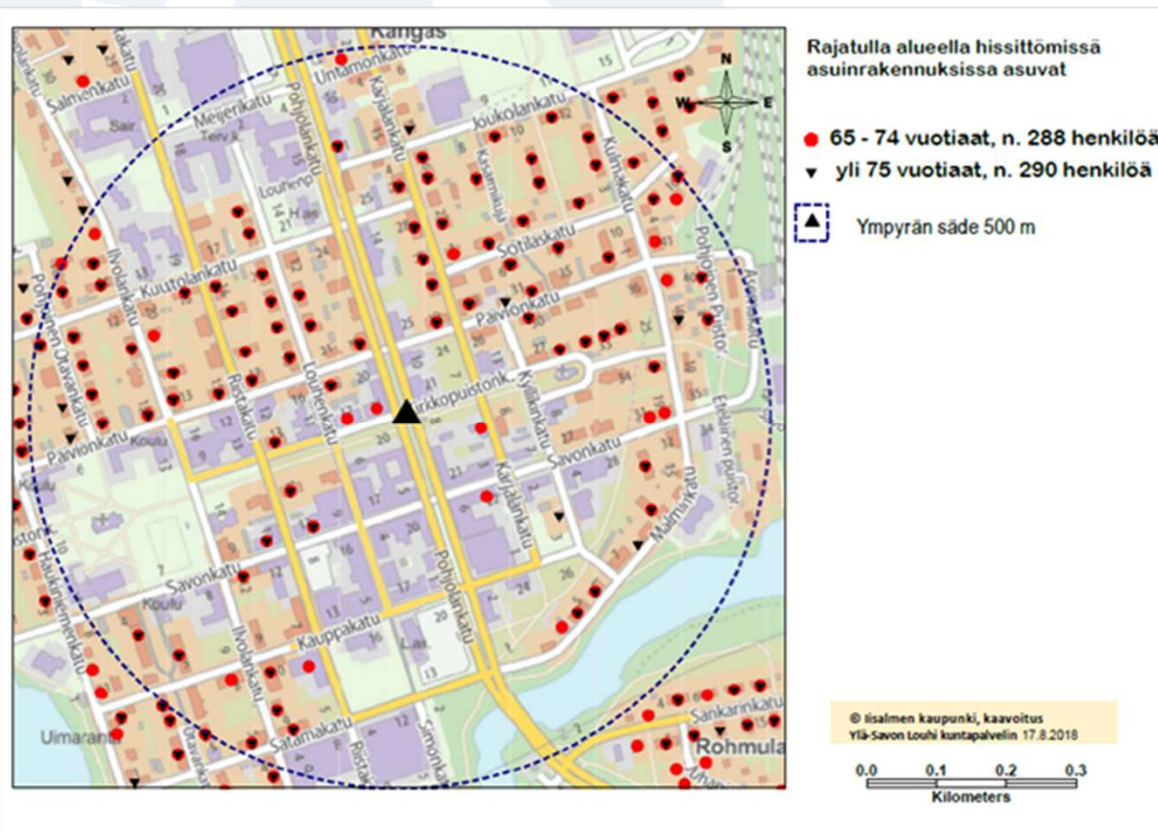
Luuniemi

2010 - 2018

Rautatieaseman seutu

Esteettömyys ja saavutettavuus Iisalmen kaupungin hyvinvointikertomuksessa

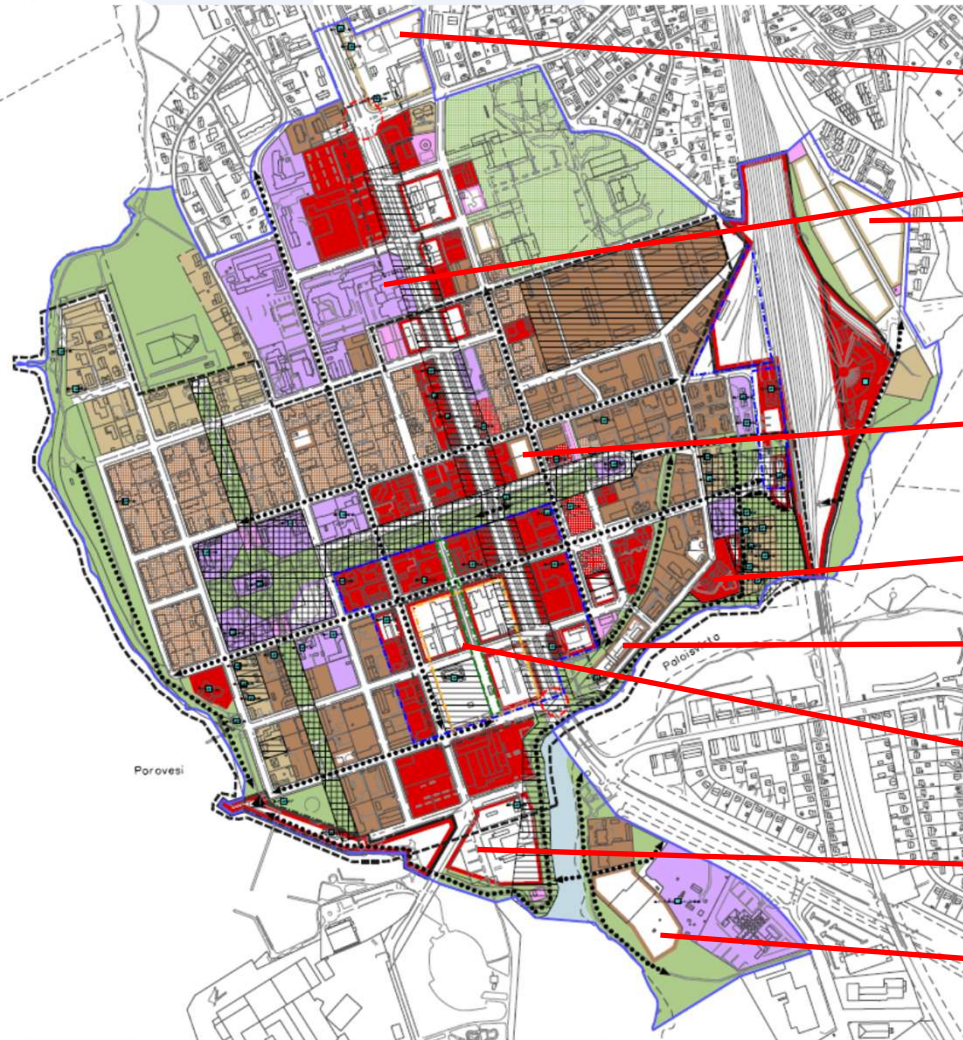
Esteettömyys ja saavutettavuus ovat tärkeitä sujuvan arjen edellytyksiä.

Yleiskaavassa otetaan kantaa esimerkiksi kerrostalojen korottamismahdollisuuksiin hissirakentamisen turvaamiseksi.

<https://www.iisalmi.fi/loader.aspx?id=919777e4-d322-4e33-b0b4-ae795faea6a2>

Uutta asumista ?

Kangas

Vetrea

Veturitallinranta

Kirkkopuisto
Lujan tontti

Malminranta

Malminkatu

Keskusta

Vanha virastotalo

Virranpuisto

ALUEVARAUSMERKINNÄT (nykyisellään säilyvät alueet)

	Kerrostalovaltainen asuntoalue.
	Pientalovaltainen asuntoalue.
	Keskustatoimintojen alue.
	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
	Virkistysalue.
	Liikennealue.
	Autopaikkojen korttelialue.
	Ertilyisalue.

YMPÄRISTÖMUUTOKSIA KUVAAVAT MERKINNÄT

	Nykyisellään säilyvät alueet.
	Pienin toimenpitein kehitettävät alueet.
	Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet.

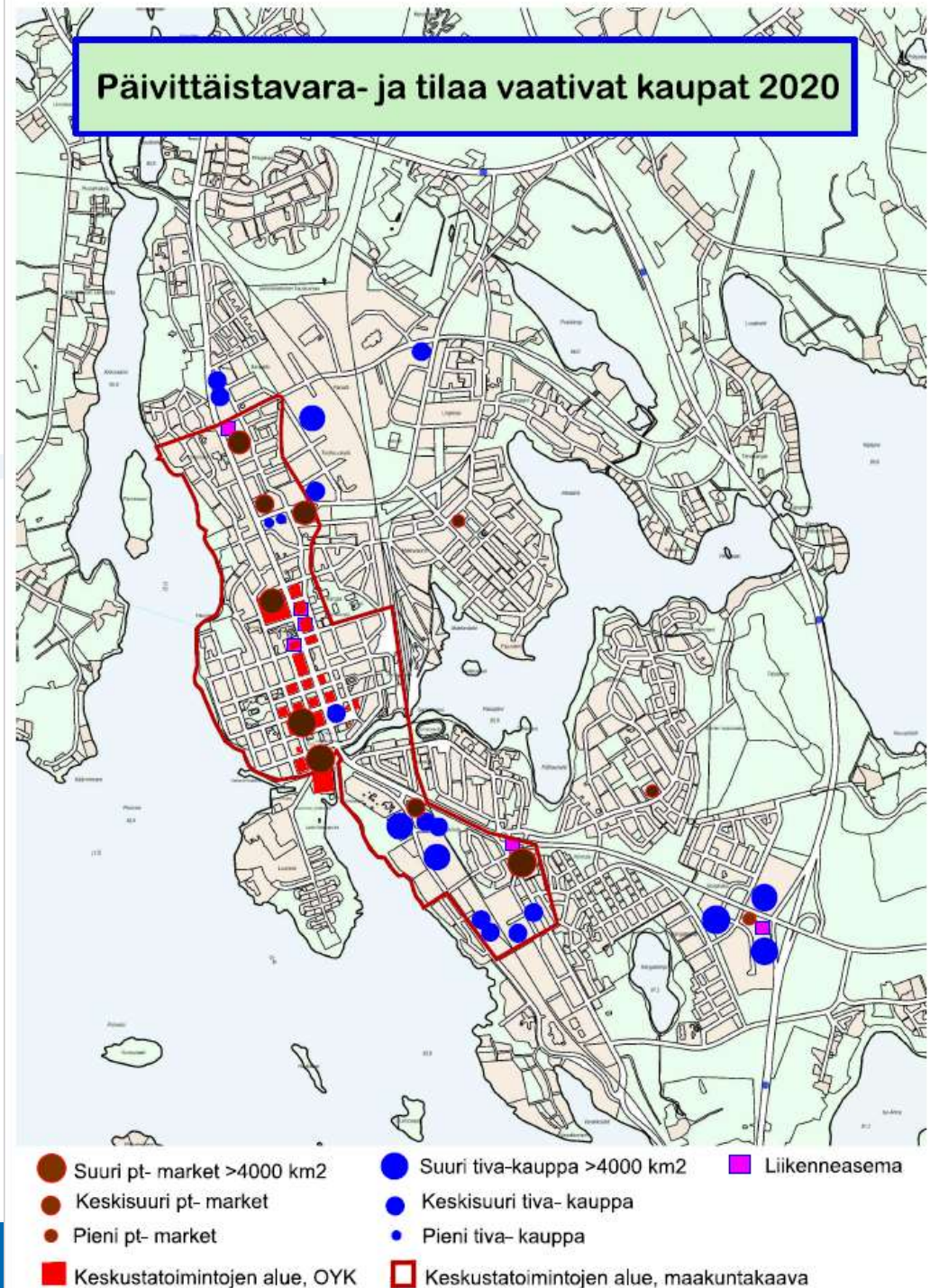

Kauppa

Iisalmessa
kaupalliset palvelut
keskusta-alueella
ovat hyvät

Erikoiskauppa
kehittyy ja
tonttikysyntää on
edelleen.

Uutta kauppaa?

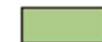
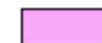

Pohjolankadun
varren liiketontit

Keisarinkulma

Linja-
autoasema

ALUEVARAUSMERKINNÄT (nykyisellään säilyvät alueet)

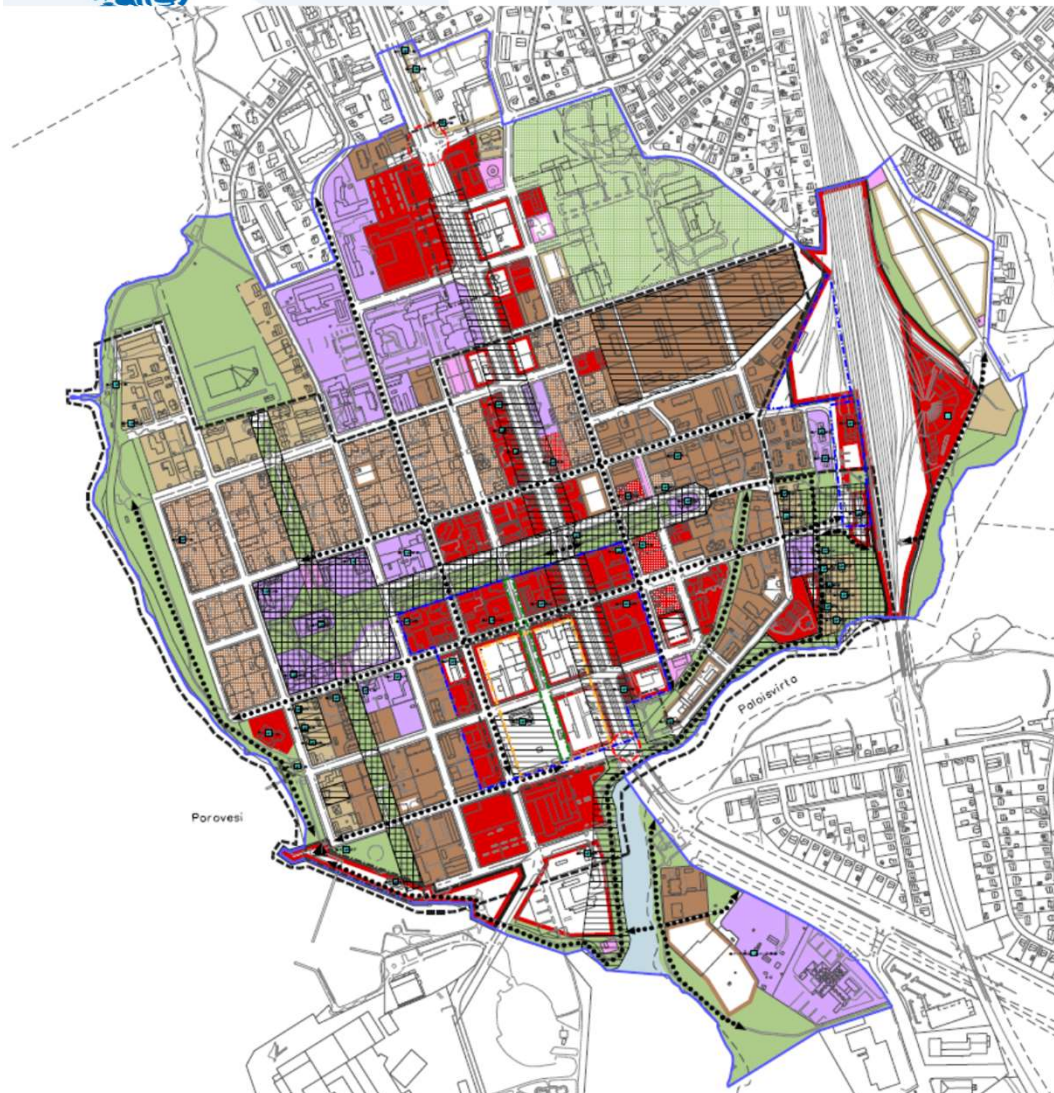
- Kerrostalovaltainen asuntoalue.
- Pientalovaltainen asuntoalue.
- Keskustatoimintojen alue.
- Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
- Virkistysalue.
- Liikennealue.
- Autopaikkojen korttelialue.
- Erityisalue.

YMPÄRISTÖMUUTOKSIA KUVAAVAT MERKINNÄT

- Nykyisellään säilyvät alueet.
- Pienin toimenpitein kehitettävät alueet.
- Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet.

Palvelut – julkiset palvelut yksityiset palvelut

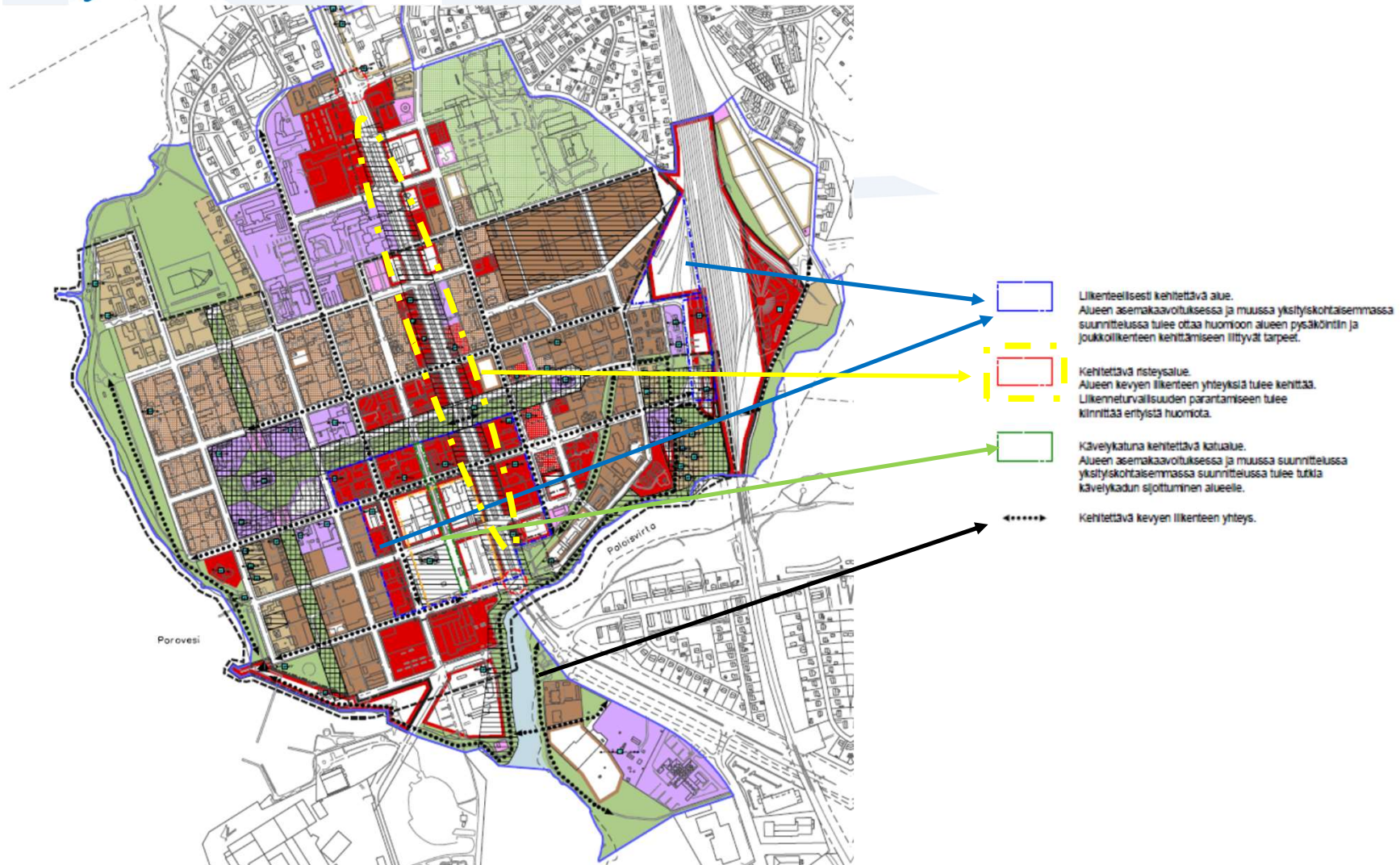
ALUEVARAUSMERKINNÄT (nykyisellään säilyvät alueet)

- Kerrostalovaltainen asuntoalue.
- Pientalovaltainen asuntoalue.
- Keskustatoimintojen alue.
- **Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.**
- Virkistysalue.
- Liikennealue.
- Autopaikkojen korttelialue.
- Erityisalue.

YMPÄRISTÖMUUTOKSIA KUVAAVAT MERKINNÄT

- Nykyisellään säilyvät alueet.
- Pienin toimenpitein kehitettävät alueet.
- Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet.

Liikenteelliset tavoitteet

Iisalmen tarina

- ihmiset
- arjen sujuvuus
- historia
- kulttuuri
- identiteetti

VIRRANPUISTON KESKUSTA-ASUMISTA

KUMPPANUUSKAAVAHANKKEENA 2014 - 2015 ARKKITYYPIT OY JAYIT

28.1.2019

Sari Niemi

ELINKEINOELÄMÄ

NORMET

PROFILE VEHICLES

GENELEC

OLVI

2000 - luku

1950 - luku

1800 - luku

1932

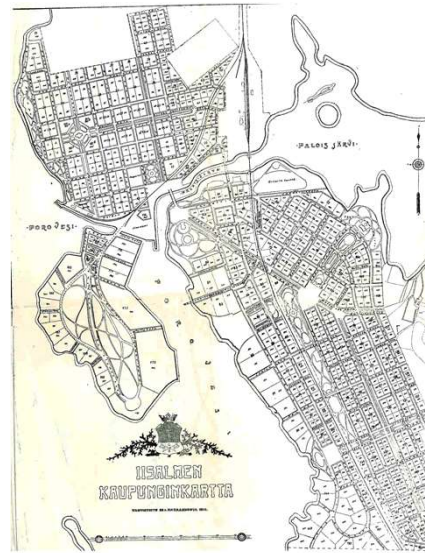
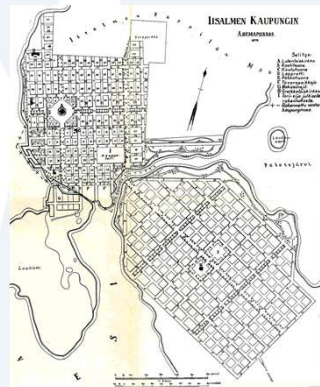
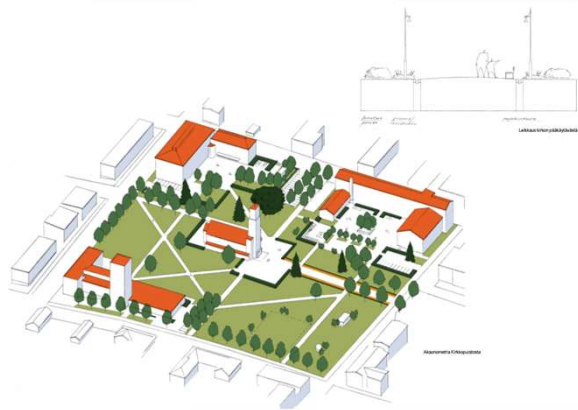
Sari Niemi kaavoituspäälikkö Iisalmen kaupunki

Sari Niemi kaavoituspäälikkö Iisalmen kaupunki

Identiteetti vanhana kaupunkina

Professori Otto Iivari Meurmanin vuonna 1956 laatima yleiskaava.

Yleiskaavan aikataulua

Kysely avautuu Ota kantaa sivustolle 11.9.2020.

<https://www.otakantaa.fi/fi/>

Kyselyn tulosten perusteella avataan uutta keskustelua Ota kantaa sivustolle loka-marraskuussa 2020.

Kaavaluonnos nähtäville 2021

Luonnokseen saa ottaa kantaa Iisalmen kaupungin uudella palautekanavalla ja antaen virallisia kannanottoja kaupungintalon infopisteeseen.

Kaavaehdotuksen valmistelu 2021

Kaava valtuustoon 2022

www.iisalmi.fi/yleiskaava

